

pegalós, que no sabem si ha tingut gaire curs fora del llenguatge descordat d'AMAlcover. *Pegataire*. *Pegater* [DAg.]; *pegatera*. **Pego* no crec que existeixi: és errada de còpia per *pegat*, com ho comprova la rima del proverbi: «El sol de *ma(r)tc* · entra com *pegats* / i si massa dura · a la sepultura». *Pegó* adj.; *pegó* subst., de **pegáo* = cast. *pegazón*.

Pegom extret de *pegomàs* (veg. *padellàs*, PAELLA). *Pegós* [Bosch de la Tri., DAg.]. *Pegot* [Bosch de la Tri., AlcM] com a nom burlesc de l'ataconador català central i ross.: «ambe tot sos diners, era malhorosàs: / quasi bé del *pegot* envejava la vida», Saisset (*Catal. d. R.*, 247); *pegotejar*, indocumentat (no Lab.). *Peguer* adj. a Mallorca per al lloc on es fa pega: «Es *Cocó Peguer*» a Santa Maria del Camí (1964). *Peguera* (DAg.) 'forn de pega', 'lloc on es fa pega': la suposició que *peguera* en els docs. del S. x significui 'pineda' és pensada gratuïta de Balari: pertot (tant en el Princ. com a Mall.) s'ha tractat sempre de bosquíries on es fa pega; i, en part, del mateix forn de pega (DAg.); Krüger (VKR vii, 59) i Amades (BDC xix, 145, 186) ho testifiquen en el Berguedà i Lluçanès, per al forn de pedra en el qual es cou la pega per marcar les ovelles; n'hi ha molts noms de lloc més en el Princ. fora de les poblacions tan conegudes de Calvià (mall.), Berg., Cardener, i dels grans boscos i pics d'Espot etc.; i també de *La Peguera* de Llessui sabien en aquest poble que s'hi feia pega (1959).

Peguissar (DAg., molt usual a Bna., Gir. etc. 1910 ---): 'que té tendència a *pegar* massa als seus col·legials': «may més, per haver faltat --- al mestre, per més que fos ridícol, o que 'm pensés qu'era injust, *peguissar* o arbitrari», Em. Vilanova (O. C. II, 75); *peguissaire*. *Peguissar* (?). *Peguissol*. *Peguissot*, indocumentat (no en Lab. 1840-88).

Apegar [1575]: «allí hon estan *apegades* les fulletes de les flors: umbella», «los ulls --- la pelleta que cobre los ulls --- la vora a hon estan *apegats* los pelets o pestanyes: palpebra», «un pelet se ha *apegat* a la pluma: fibra vel *floculus haeret penna*», «CUCS DE SEDA: lo papalló o palometa --- estar *apegat* a un llens: haerere linteo», OPou (*ThPu.*, 60, 181, 324); *apegadís* [Belv.], *apegador*; *apegadura* [Belv.]; *apegalis*; *apegament*; *apegatat*. *Desapegar(-se)* [Belv.]. Molt popular en el Pall. per desenganxar-se o esllavisar-se: «La Ribalera és un país penjat, que si es *desapegue* un roc ---», Braní (1959); «s'ha *desapegat* una vixiga de terra», Tavascan (1934); *desapegament* i *desapegable* [Lab. 1839], però *desapego* i *apego* són castellanismes tan inútils com intolerables. *Empegar*: «dones --- van --- faldes bé steses --- ab gran menyspreu: / tot ho roceguen, / de fanc *lopeguen*, / fan-ne granera, / per la carrera, / qui lo fem torca», JRoig (*Spill*, 7640). Tort.: Vergés Paulí, *Espurnes* v, 78 (vegeu NEULA). *Portes empegades* mall. (Establiments). *Empegament* (Lab. 1839). *Empegassar*. *Empegolat*. *Empegotar* (Belv.). *Empeguissat*. *Desempegar*.

CPT.: *Peguntar* verb de formació parasintètica PIC-UNCT-ARE 'fondre pega': «Per so cor los déus nostres saben que vosaltres los menyspresats, volen que

amóds muratz. On, con éls [Secundus i Calocerus] no volgessen sacrificar als déus, En Saprici féu *peguntar* e rasina fondre, e féu-o tot gitar sobre los lurs caps e 'n les boques d'éls», *VidesR*, 93r2 (trad. *picem cum resina liquare fecit*, 247.7).

Peguntar figura en qualitat de glossa catalana del verb àrabic *záfāt* 'calafatar' (una nau) amb quitrà o pega' (derivat de *zaft*, que tradueix el llatí *pix*) en *RMa*. (S. XIII), p. 524; «*peguntar*: posar *pegunta*», DAg.; també R. Cabrera († 1833) (*Dicc. de Etimologies*), que aporta alguns mots originals del Sud d'Espanya, dóna «*peguntar* tr. marcar o señalar com pez alguna cosa» (manca *DAut.*); i de fet d'aquí deriva el postverbal andal. *pegunte* (AlcVenceslada). Més tard, pel contacte amb *empegar* es diu *empeguntar* 'cobrir de pega': «'l cove fo *empeguntats*», *Lleg. Rim. Sev.*, 38, 225; «ab unt de suja / o de rovell, / ab cert vermell / tret d'escudelles, / morros e celles / s'*empeguntava*», JRoig (*Spill*, 2537); «un *empeguntiat* contracte / e ypotheca», *Colloqui de les Dames*, v. 972; «DEL CELLER o BODEGA: vexells *empeguntats*: vasa picata; cosa *empeguntada*: picatus», OPou (*ThPu.*, 21).

De *peguntar* és postverbal *pegunta*, que sembla haver-se aplicat de primer a una mena de pega especial per envescar objectes: «sporta de *pegunta*» tarifa dels Corredors de Bna. de 1271 (*EntreDL* I, 155ss., § 10i i gloss.). La *pegunta* s'ha aplicat especialment a l'elaborada en les grans bosquíries dels Ports Ibèrics, on hi ha encara la important bosquíria, barranc i font de *La Pegunta*, entre Sant Joan de Penyalogosa i el gran pi (1930); «los muntaners deven fer la *pegunta* bona · ben cuyta e leyal ---; l'alquitrà, atressí, deven fer bona e leyal ---; la fusta serrada deven fer bona e leyal ---» *CostTort.* (Ol., 71).

«Loc apelat la *Pegunta*» a Tesà en doc. de l'an. 1273 (*InwLC*, Q-274) (cita que suggereix que el nom del poble de Tesà potser sigui derivat de TAEDA, no pa NP romà); «null hom no gos fer *pegunta* ni quitrà e los --- boscs» Tort., 1341 (*BABL* XI, 408); Eiximenis *Terç* (NCL. VI, 141), també en el *Llibre de Daniel*, segle XIV, p. p. MiretS (veg. *PILOTA*); «la primera obra de les abelles --- la segona obra, que és com a *pegunta* hoc pissoceron», OPou (*ThPu.*). «Els *Peguntes* d'Alzira: este sobrenòm els dónen els de Carcaixent al d'eixa ciutat, segurament per la *pegunta* que gaste: per a les llanquetes que tenen a punt quan ve algun rihuà», MGadea (*T. del Xè* II, 101); i de fet així ho segueixen dient els carcaixentins, com vaig constata el 1962, però l'explicació és en realitat per la molt *pegunta* que s'hi devia fabricar, gràcies als grans boscos de les altes valls de la Casella, la Murta i Aigüerives, totes dependents d'Alzira. No ho diuen ja així a Bielsa ni ho sé a l'Alt Aragó, però els belsetans (to dient avui *ferre péth*) m'expliquen que «por ahí bax dicen *pegúnta*».

Empeguntarse segueix essent usual en el cast. d'Ar dalusia (AlcVenceslada). *Empeguntament*. *Empeguntera*. *Empeguntim*. *Empeguntió*. *Desempeguntar*.

Pega-roques.

† Aquest mot arabitzat és doncs bon testimoni que